

NOU 2023:4 Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse og omsorgstjeneste

Julie Hildeskår, Rådgiver helse og omsorg

Etablere et **kunnskapsgrunnlag** og foreslå treffsikre **tiltak** for å utdanne, rekruttere og beholde **kvalifisert** personell i helse- og omsorgstjenestene **i hele landet** på kort og lang sikt.

Gi en helhetlig og kunnskapsbasert vurdering av **behovene** for personell og kompetanse fram mot **2040** i lys av sentrale utviklingstrekk og behovet for å ivareta en **bærekraftig** og sammenhengende helse og omsorgstjeneste (...).

Får ikke tak i spesialsykepleiere

Mangelen på spesialsykepleiere fører til at enkelte sykehus må stenge operasjonssaler, mens andre melder om tomme søkerlister på utlyste stillinger.

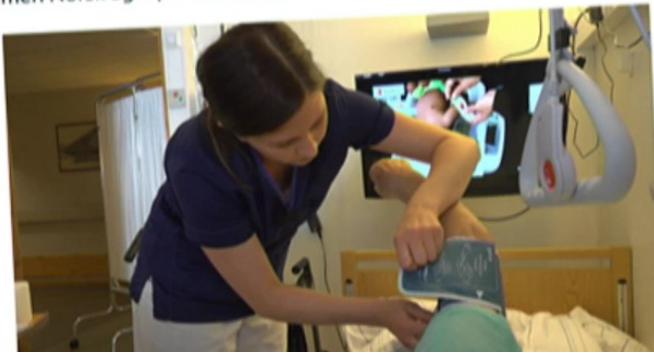
Paul Wergeland
Journalist

Publisert 14. des. 2
Oppdatert 14. des.

– Fastlegekrisen er fullstendig ute av kontroll
Fastlegekrisen rammer i dag 235.000 nordmenn. Det er tross alt det antallet regjeringen har koshøst seg til.

Kommune mangler halvparten av sykepleierne de trenger: – Sliten er jeg jo alltid

Hele landet opplever mangel på sykepleiere. I Måsøy står hele 9 av 17 stillinger tomme. Regjeringen vil utdanne flere, men Norsk Sykepleierforbund tror ikke det er nok.

Lofotposten

Sykehuset sliter med bemanninga: – Fødeavdelinga omgjøres midlertidig til fødestue

Av Fredrik Sørensen

Publisert: 23.11.22 15:16

Del

Sykehuset har hatt en høyrenset laboratoriefunksjon for tiden. Det

Sykehjemmene har for få hender: – Vi må alle løpe videre

Flere og flere klager på behandlingen pasientene får på de såkalte helsehusene i Oslo. Sykepleierne vil ha flere på jobb for å kunne gi det lille ekstra.

Ellen Omland
Journalist
Sunniva Grimstad Hestenes
Journalist
Julia Kirsebom Thomassen
Journalist

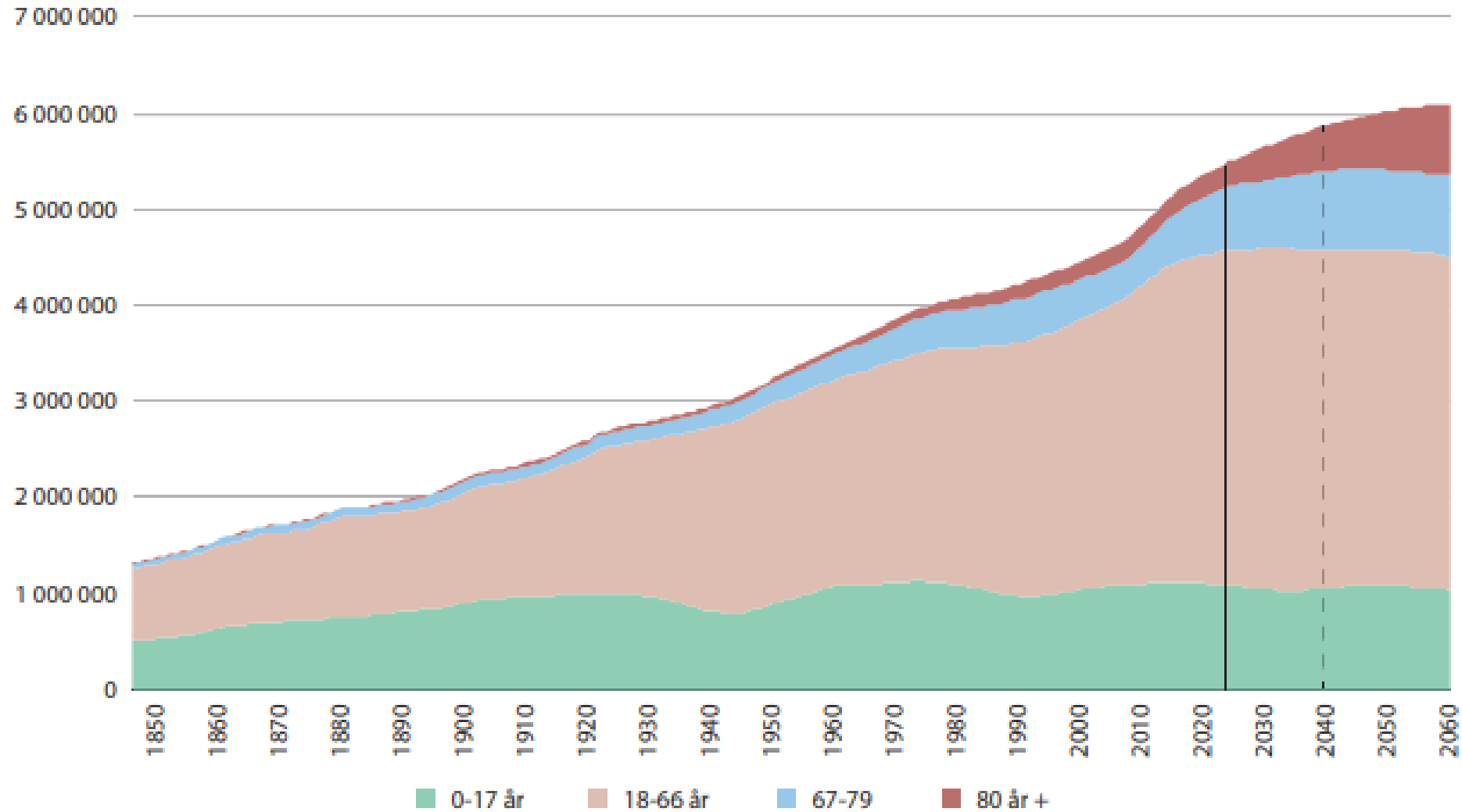
Publisert 11. des. 2022 kl. 21:22

Mangler psykiatere: Stanser inntak av nye pasienter

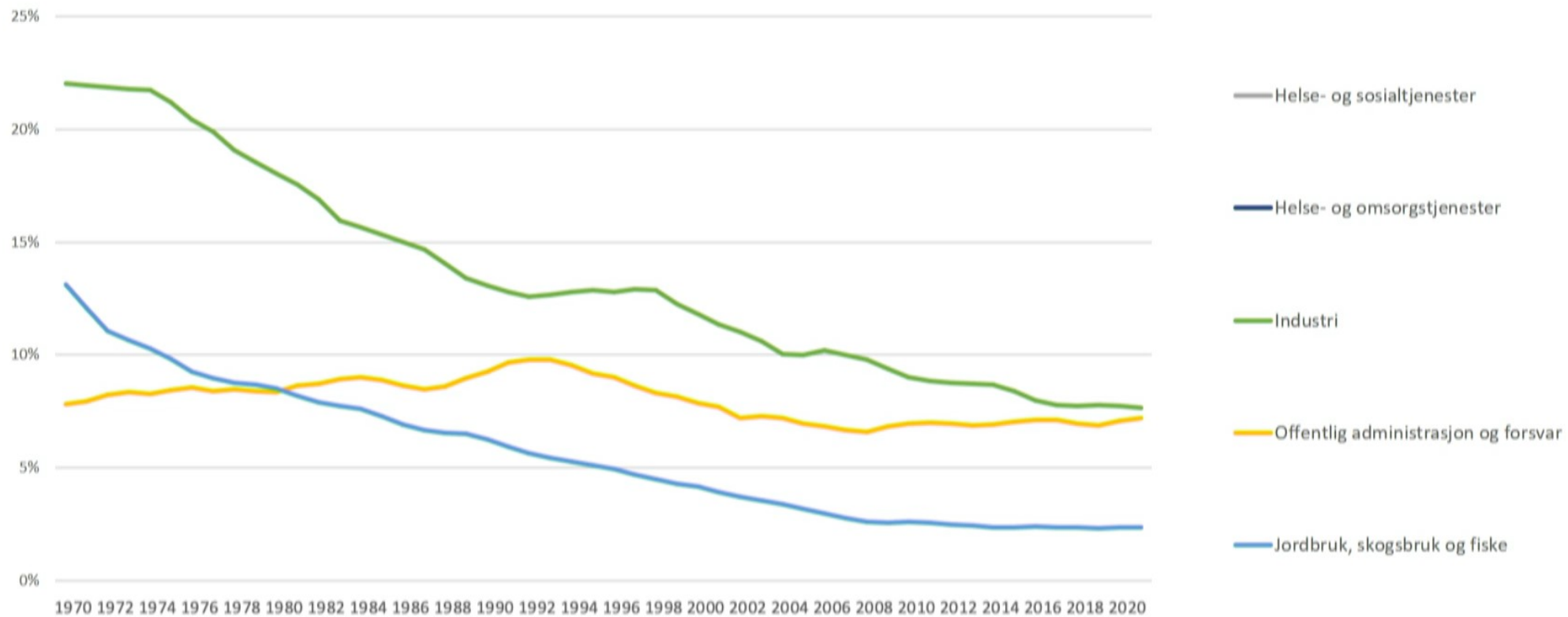
Hammerfest sykehus mangler psykiatere, får ikke vikarer og har sykefravær: – Samlet skaper dette en situasjon som utfordrer å opprettholde forsvarlig pasientbehandling, sier klinikkjeff.

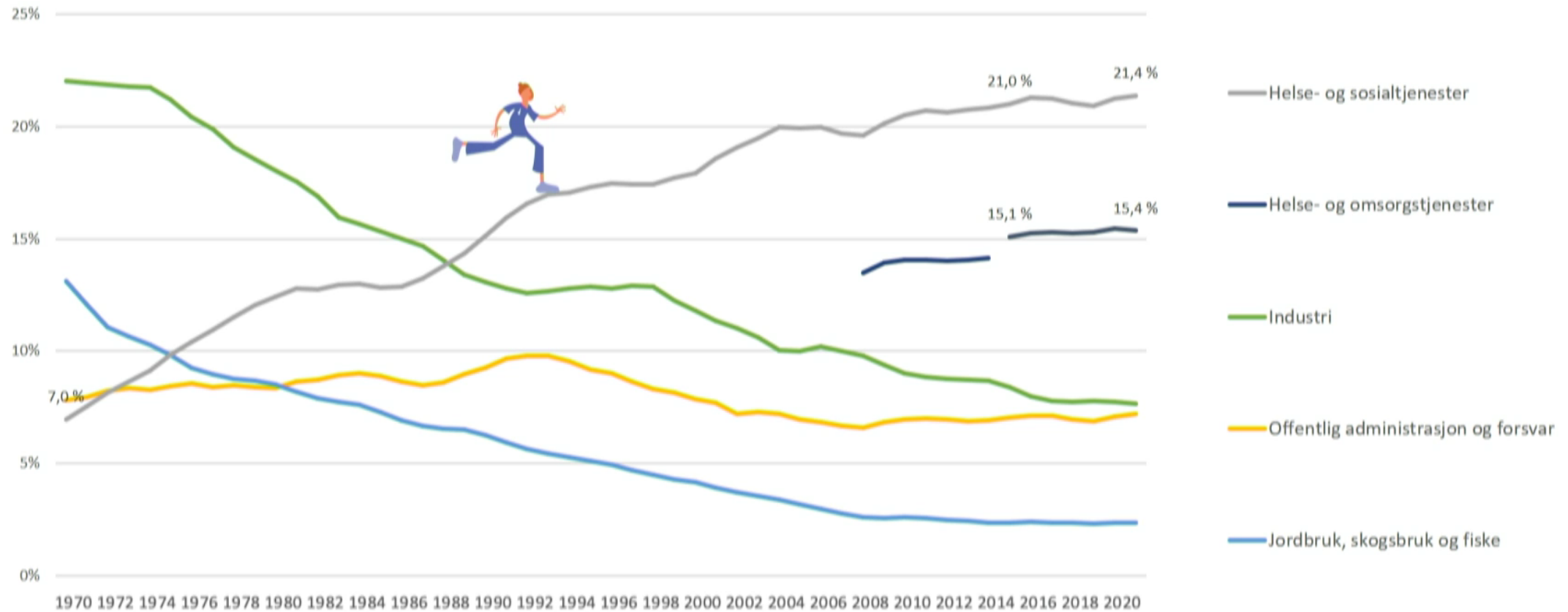

Andel av de sysselsatte 1970–2021

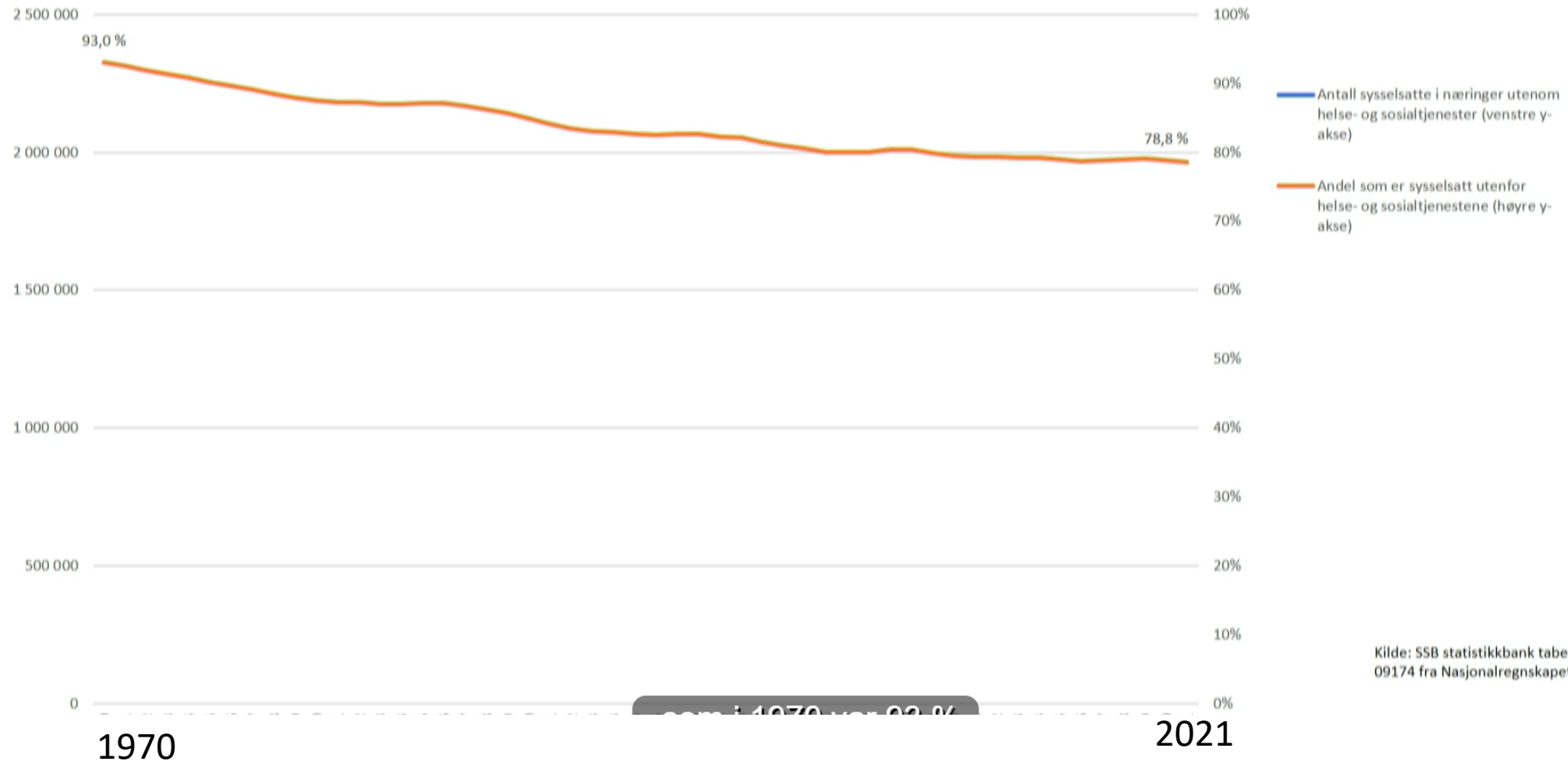

Andel av de sysselsatte 1970–2021

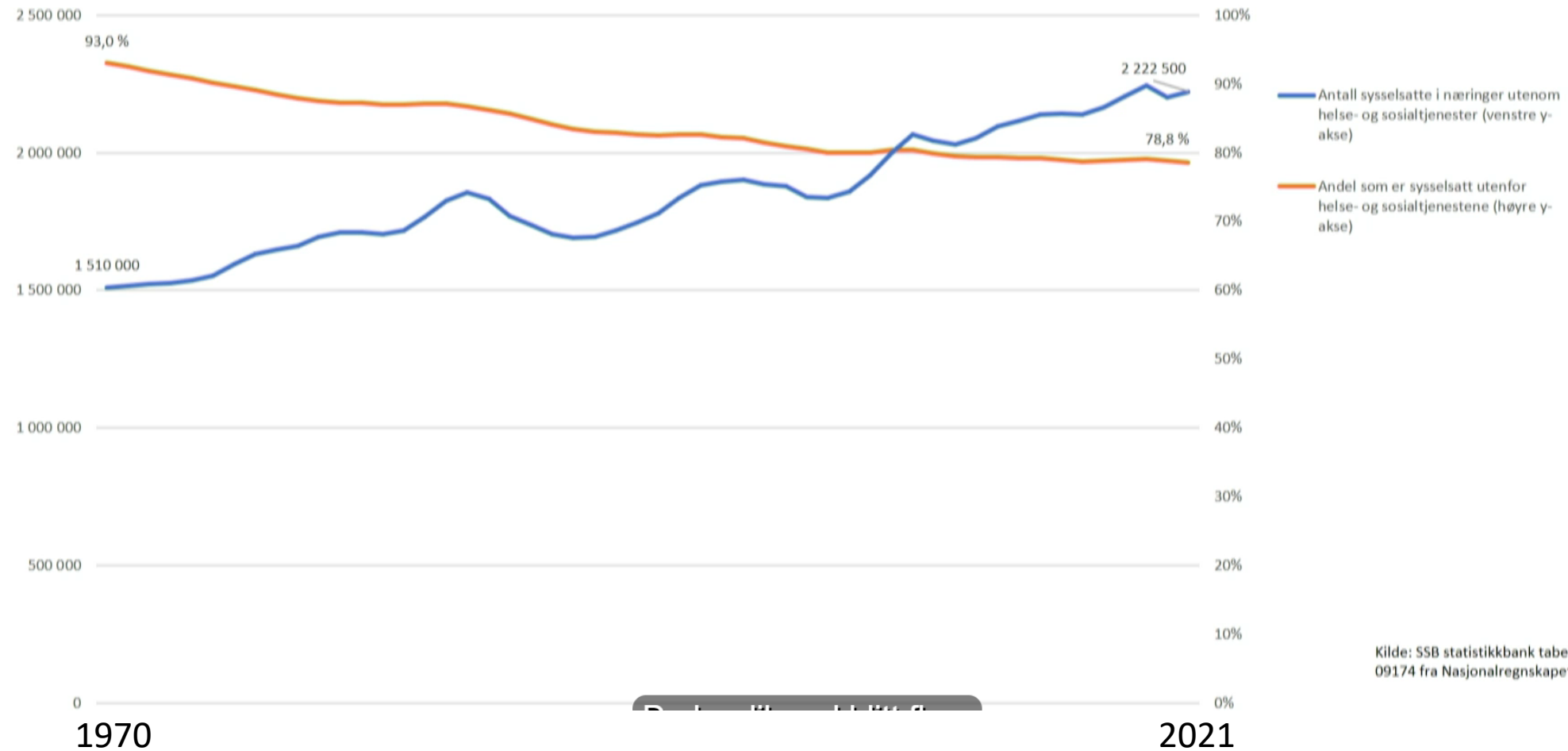

Det har likevel blitt flere ansatte i andre sektorer

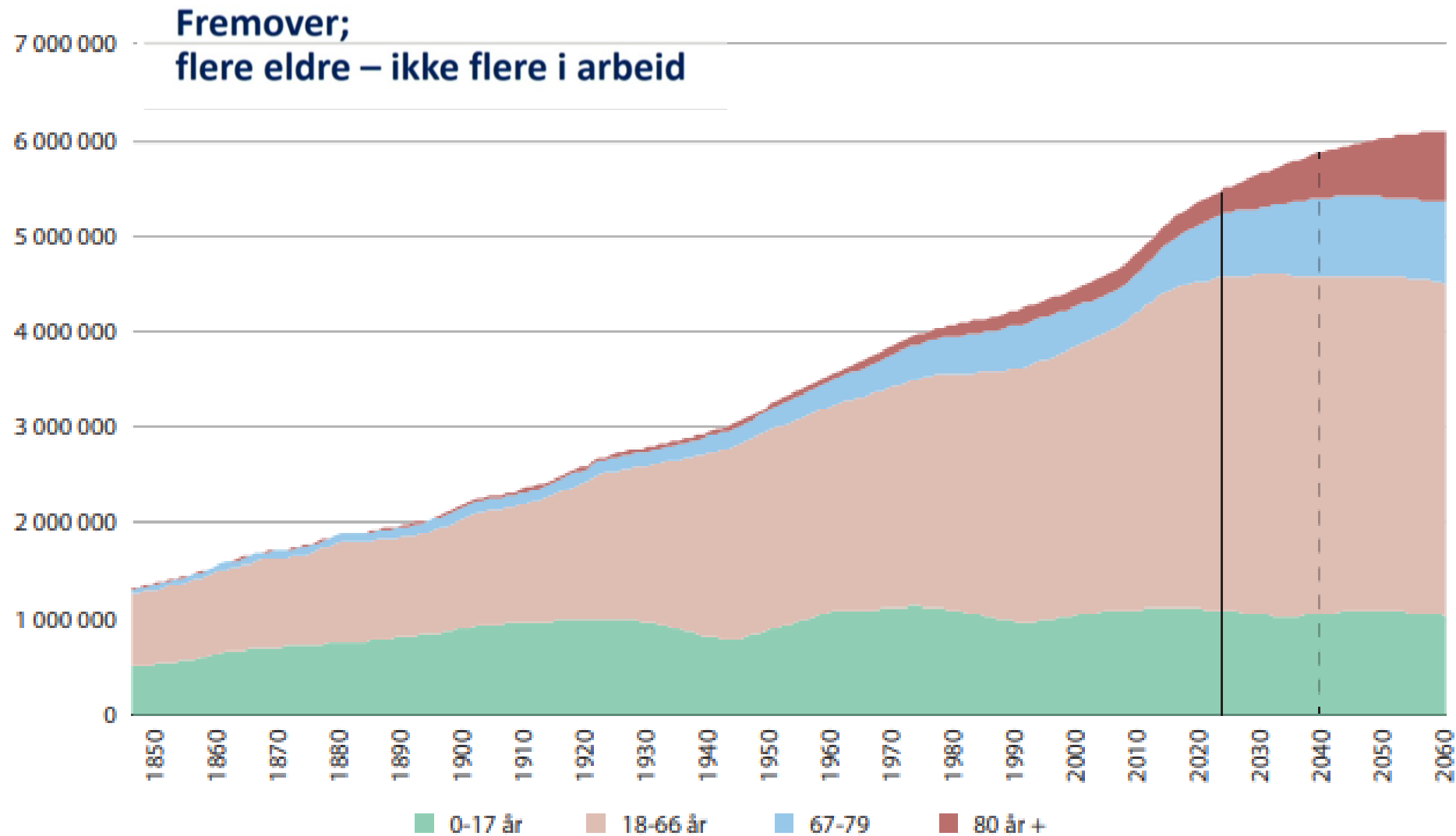

Det har likevel blitt flere ansatte i andre sektorer

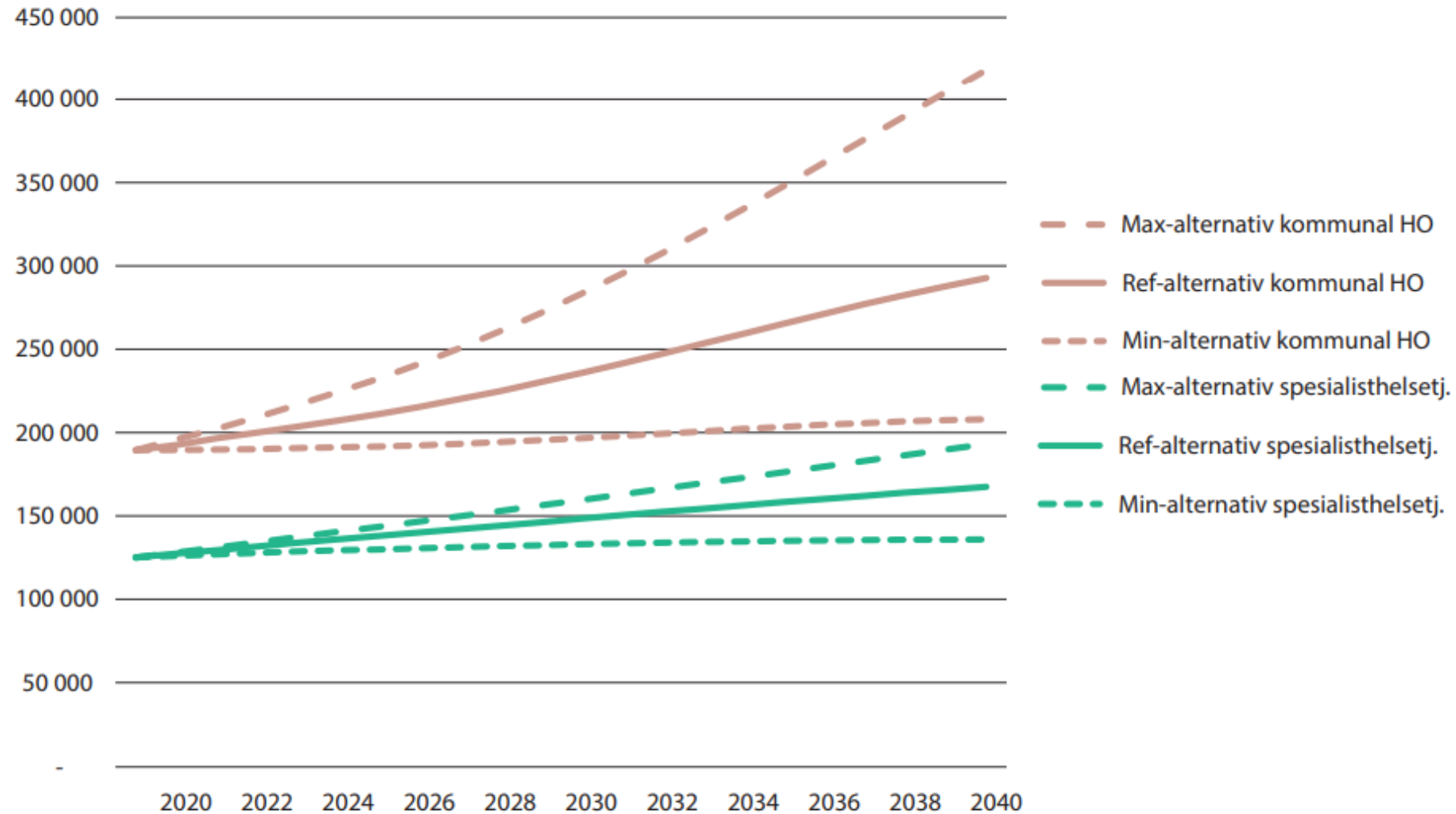
Kilde: SSB statistikkbank tabell 09174 fra Nasjonalregnskapet.

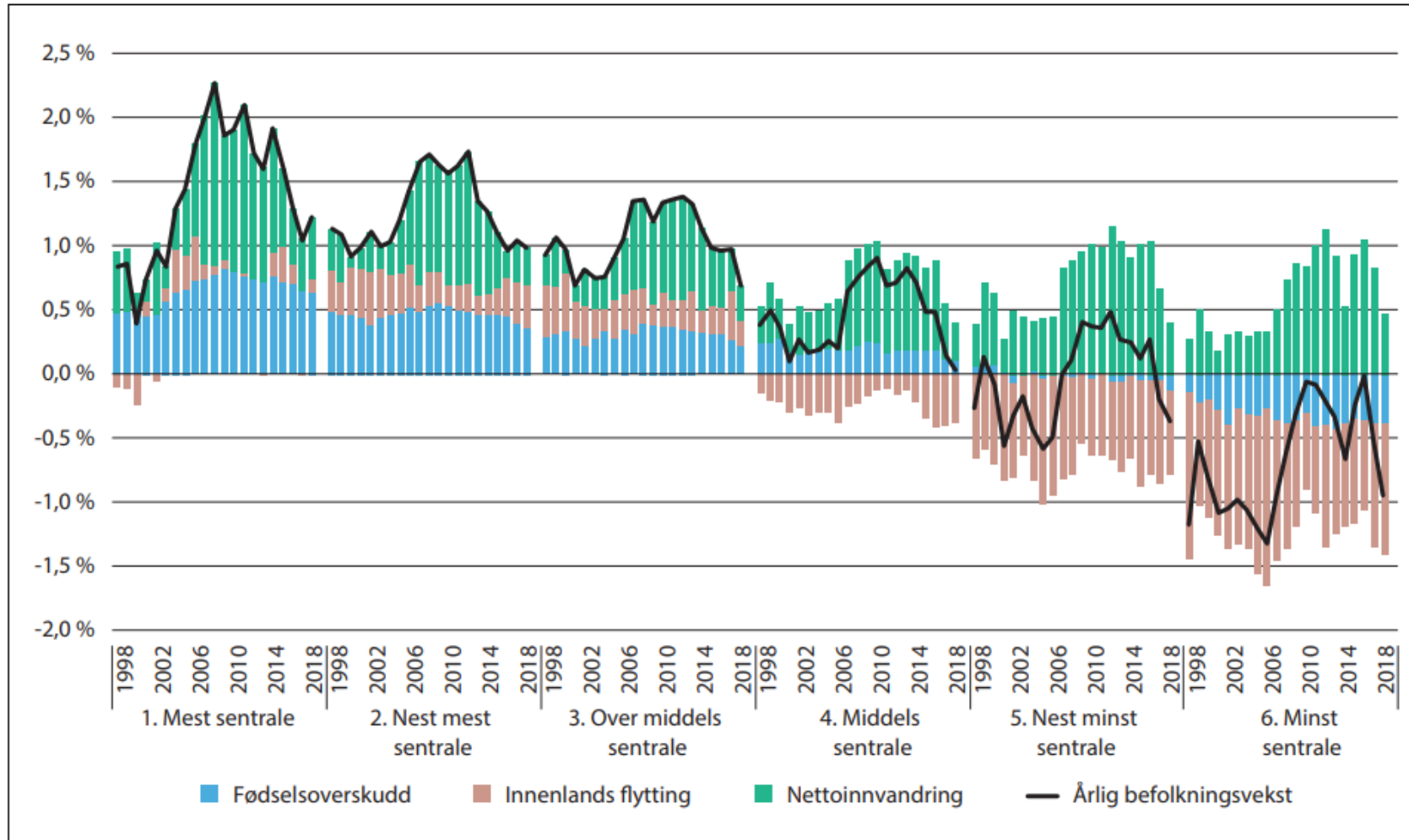

Etterspørselen etter arbeidskraft øker mer i kommunene enn i spesialisthelsetjenesten

Minst sentrale kommuner mister arbeidskraft

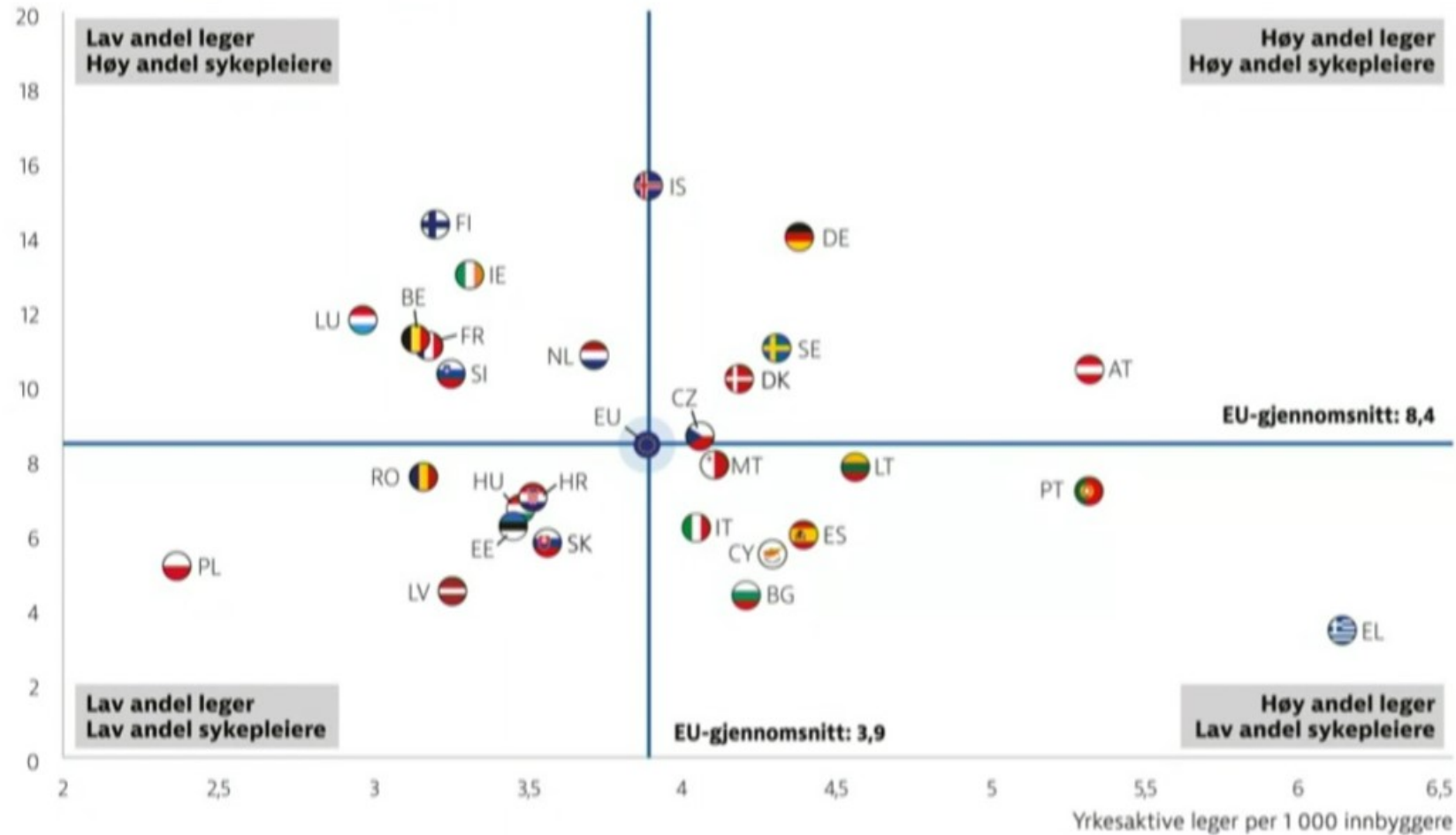
Figur 2.16 Årlig befolkningsutvikling i prosent, dekomponert etter fødselsoverskudd, innenlands flytting og nettoinnvandring, fordelt på sentralitetsklasser. 1998–2018

Kilde: NOU 2020: 2 figur 4.11.

Andre land: Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere

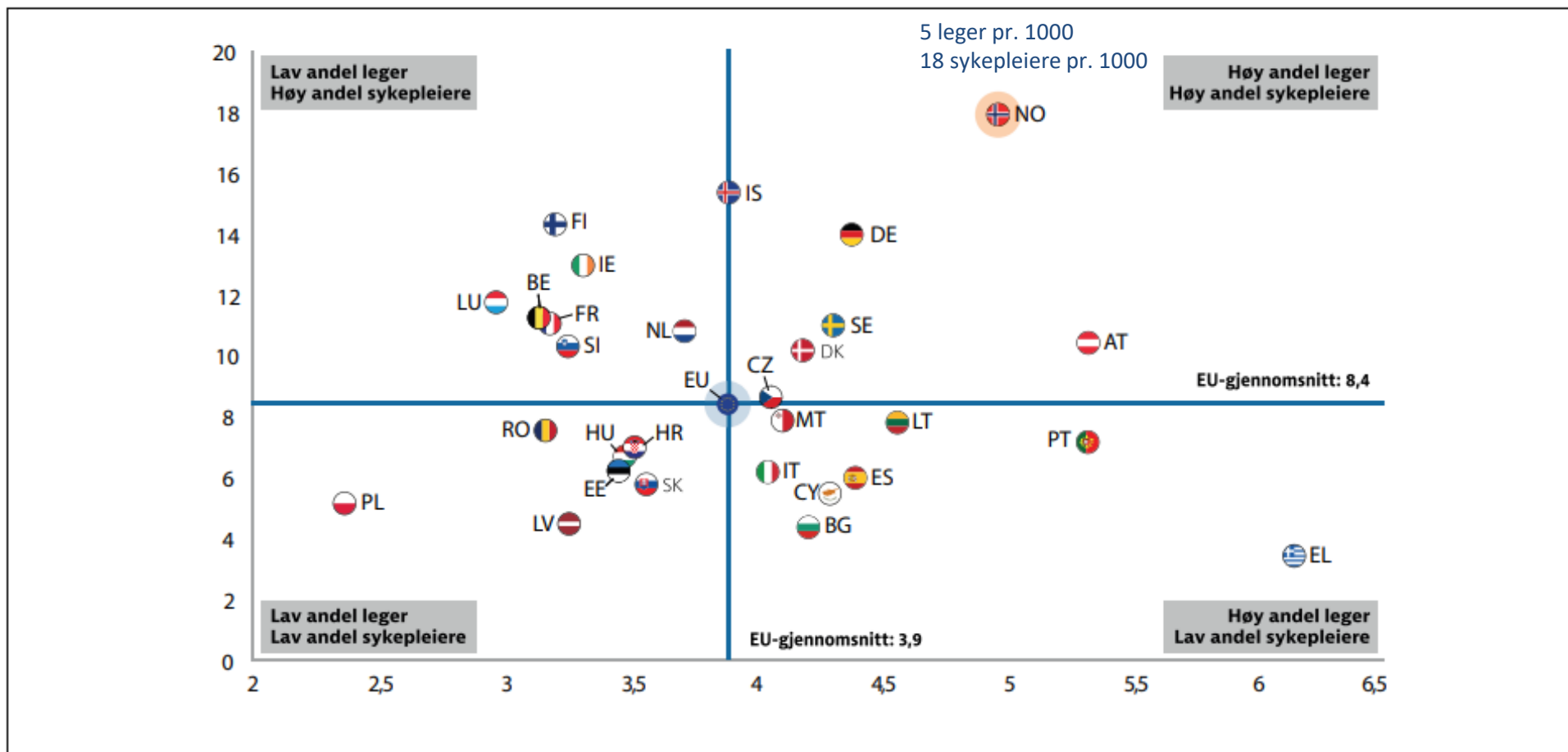
Yrkesaktive sykepleiere per 1 000 innbyggere

Kilde: Eurostat Database (data for 2019 eller nærmeste år). Figuren er hentet fra State of the Health in the EU. Norge. Landhelseprofil 2021.

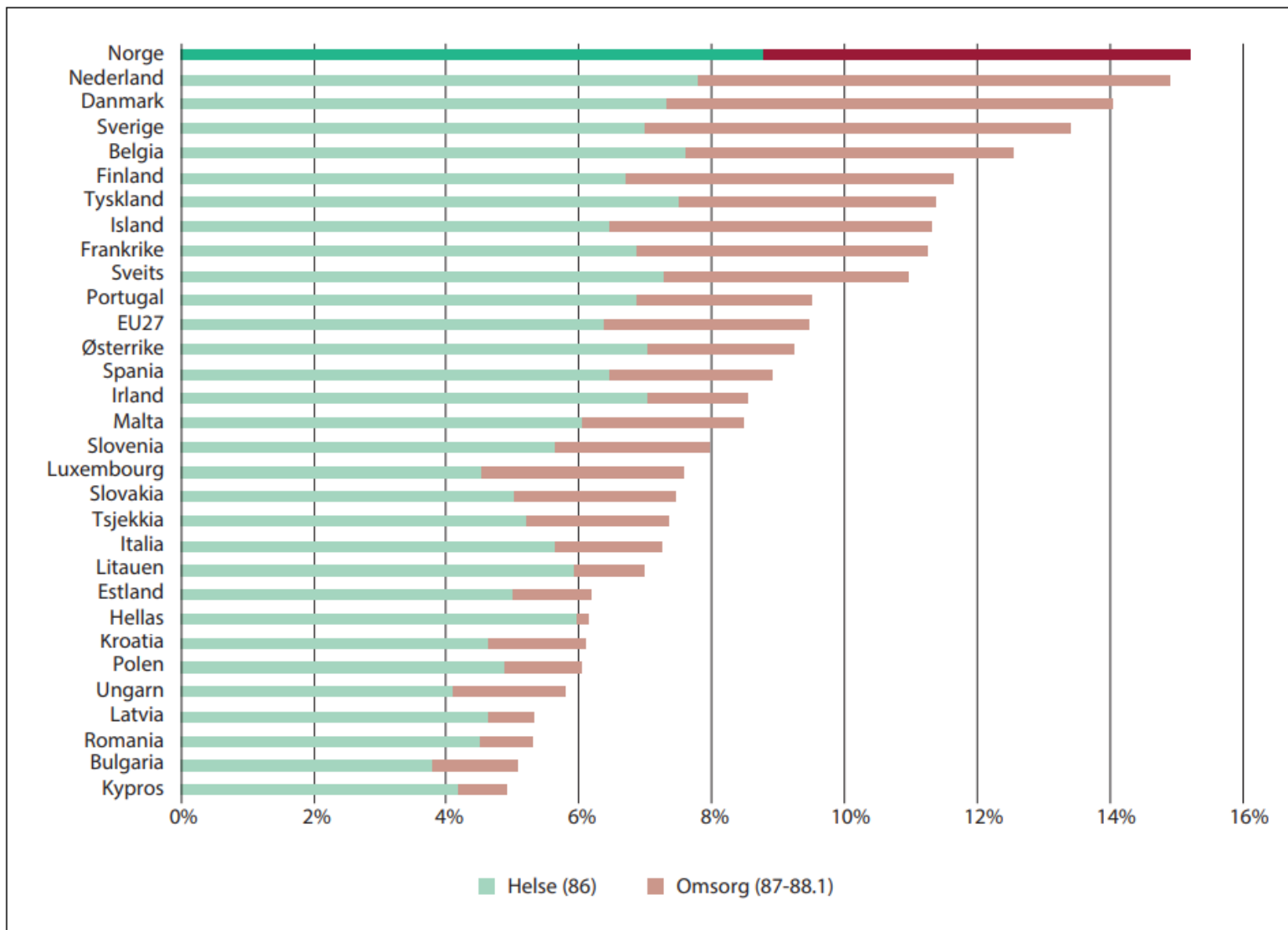
Andre land: Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere

Figur 2.6 Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere i EU/EØS-landene. 2019

Andel av de sysselsatte i helse- og omsorgstjenestene i EØS-landene

Figur 2.5 Andel av de sysselsatte som jobber innen helse- og omsorgstjenestene i EØS-landene. 2021

Andre sektorer: Hva gir gode liv – for flest mulig?

Figur 1.4 Tiltaksområder for løsninger av personellutfordringene

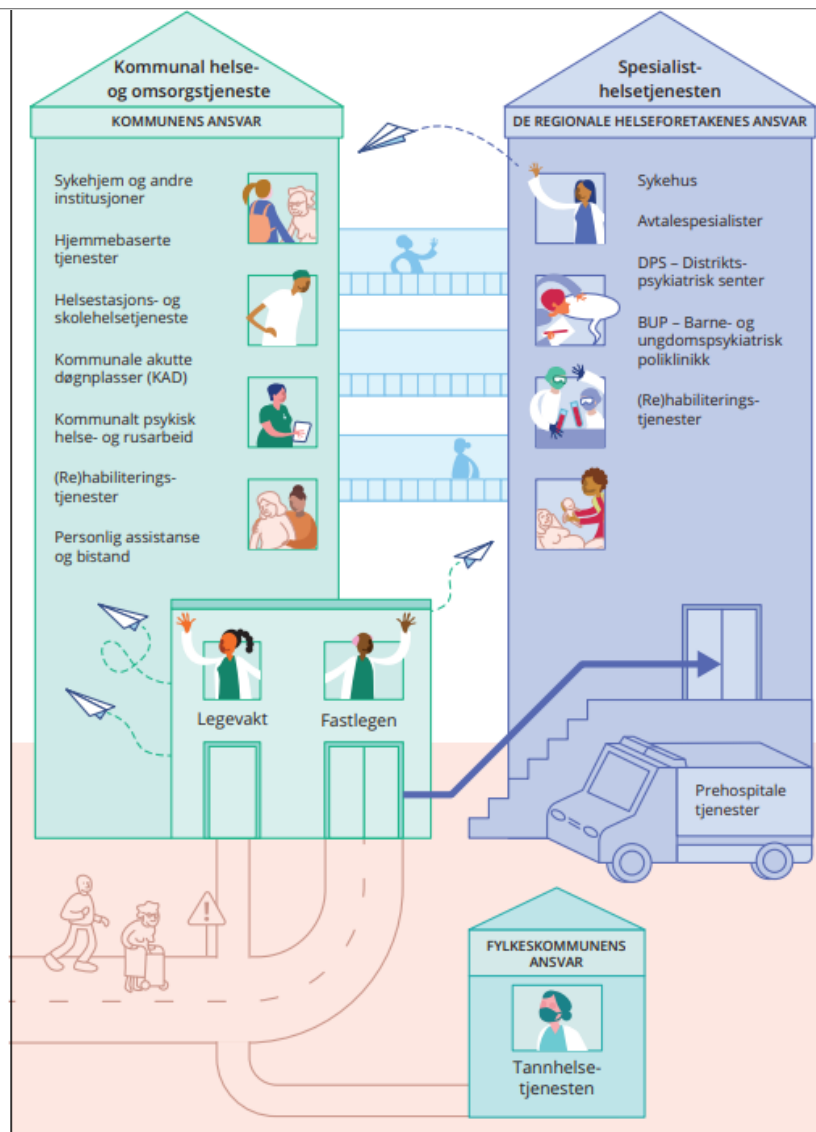
Kilde: Helsepersonellkommissjonen.

Bærekraft

Organisering

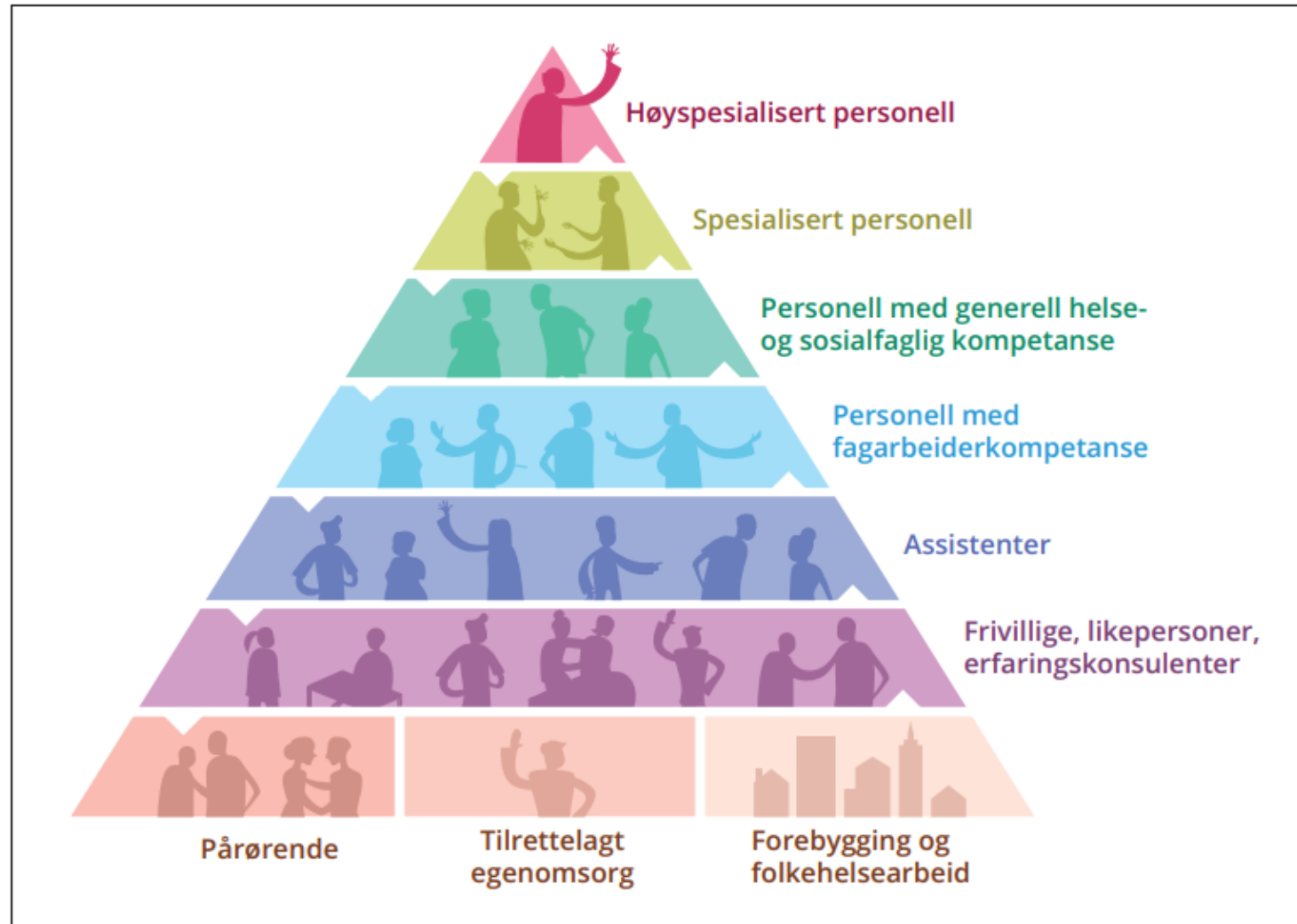

Figur 3.2 Organiseringen av helse- og omsorgstjenestene i Norge

Figuren er ment å være en illustrerende oversikt og gir ikke uttømmende oversikt over ansvarsområder.
Kilde: Helsepersonellkommissjonen.

Oppgavedeling: Bygge nedenfra!

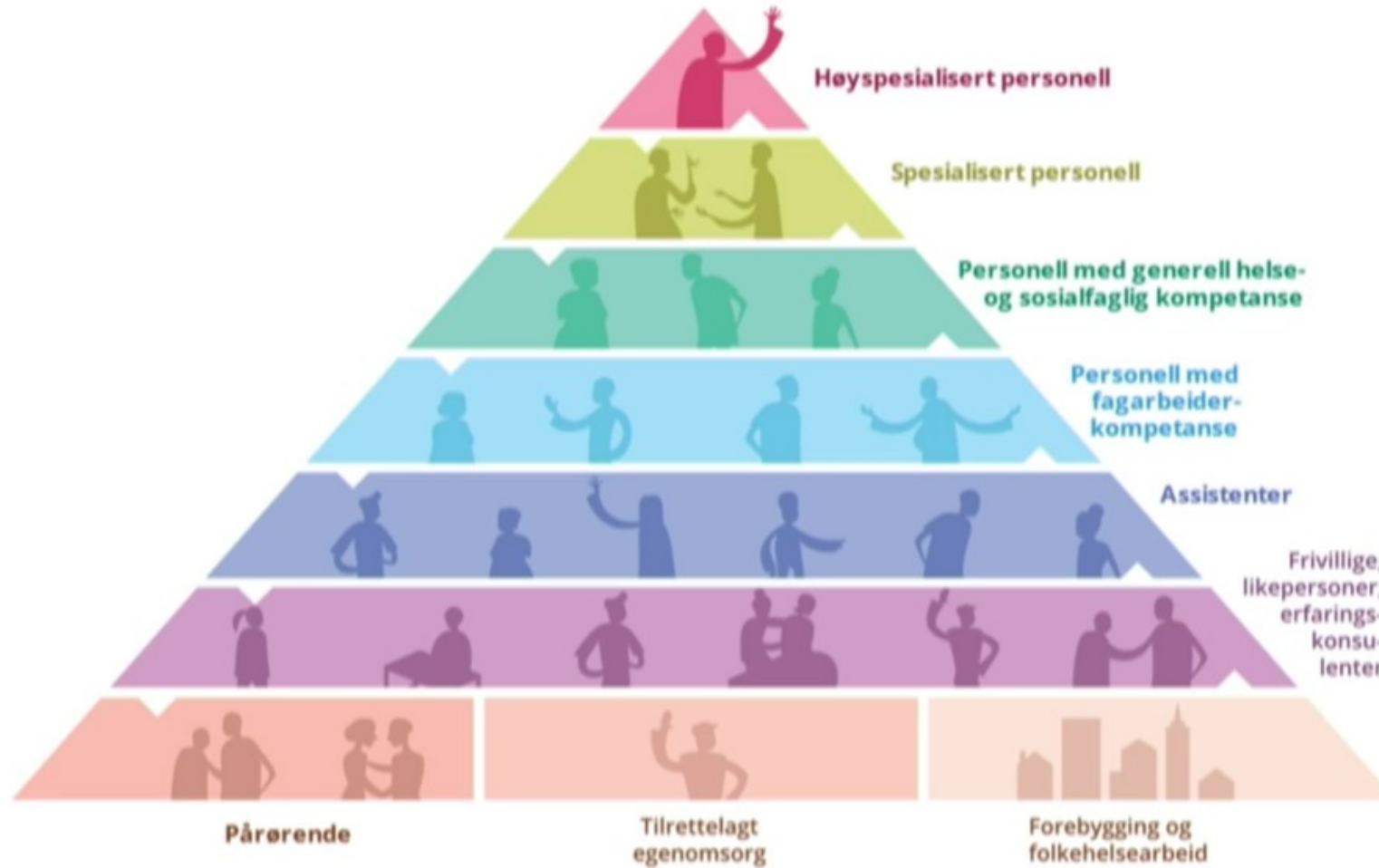

Figur 8.2 Skjematisk fremstilling av oppgavedeling, bygd nedenfra

Kilde: Helsepersonellkommisjonen.

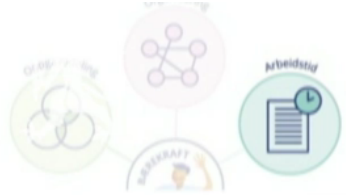

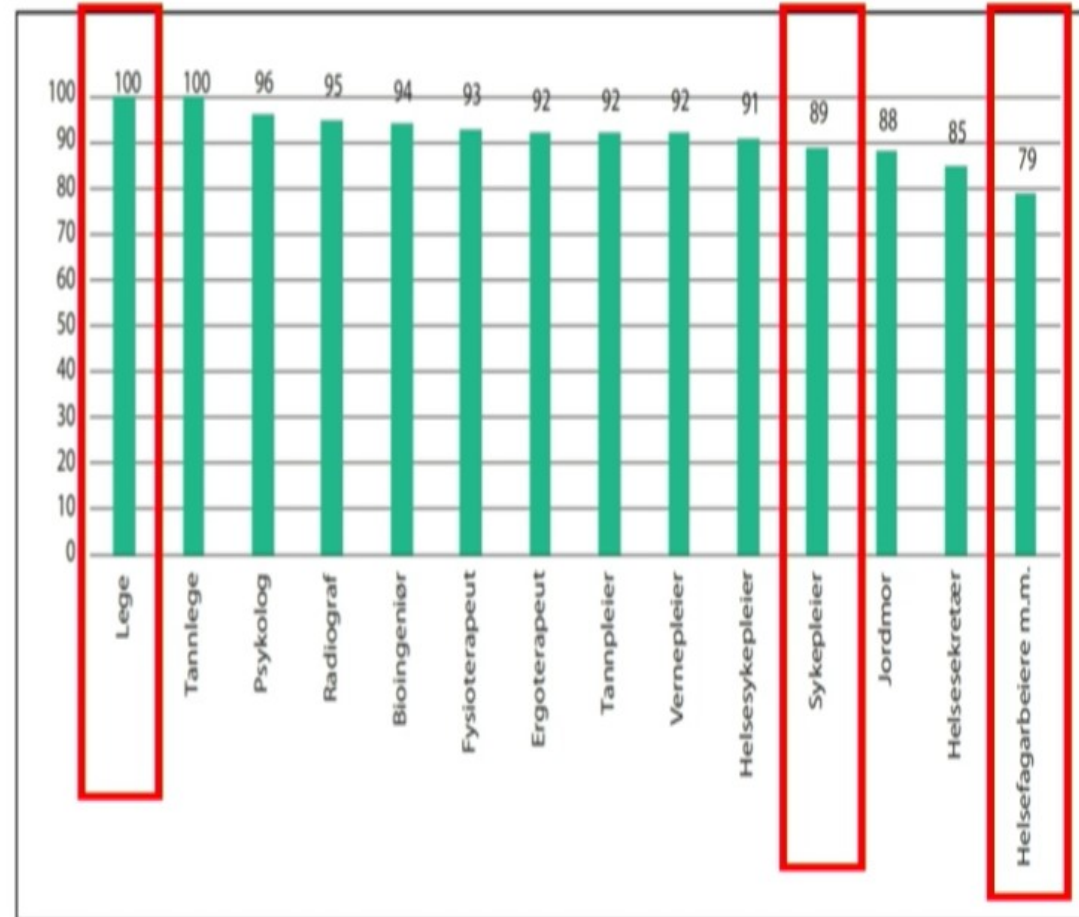
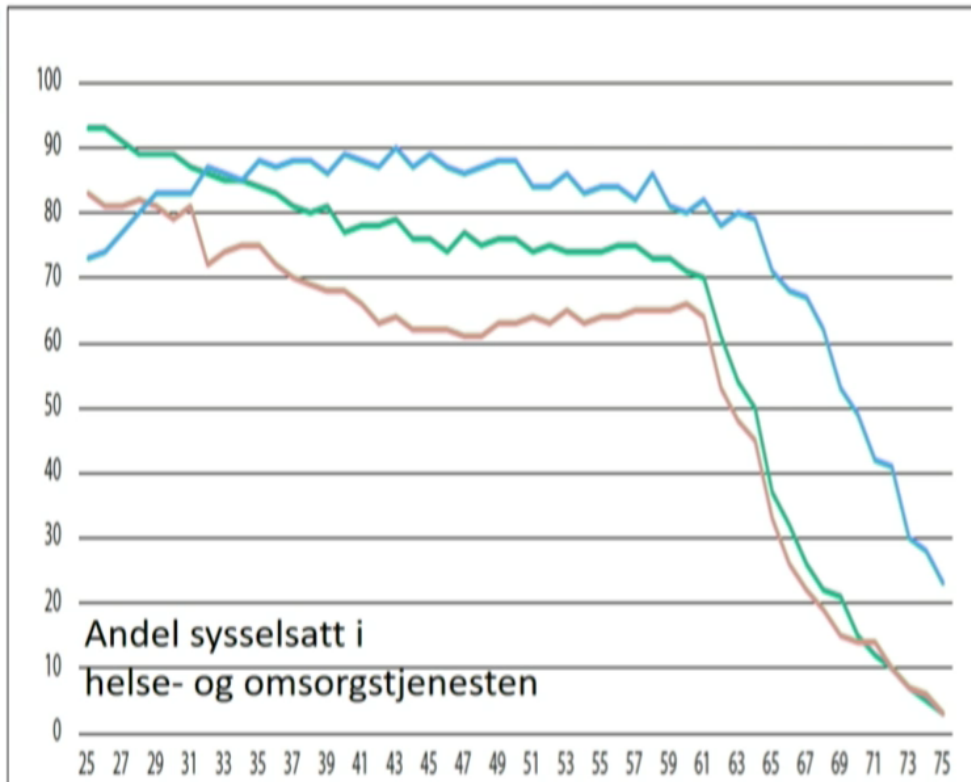
Hus-og-hytte (kombinerte stillinger)

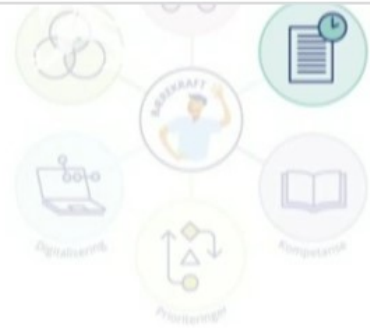

Arbeidsforhold og arbeidstid

Helsepersonell blir i hovedsak værende i helse- og omsorgstjenesten

Arbeidsforhold og arbeidstid

Et *flertall* i kommisjonen ber partene finne løsninger som understøtter virksomhetens ansvar:

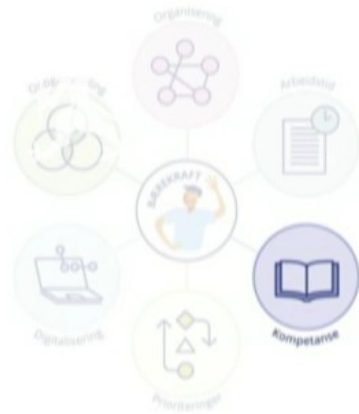
Gjennomsnittsberegning av arbeidstid bør skje i sentral tariffavtale.

Eventuelt bør det vurderes endringer i arbeidsmiljølovens arbeidstidskapittel.

Arbeidsgivers ansvar for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ligger fast

Et *mindretall* mener partssamarbeidet må fortsette innenfor dagens rammer.

Utdanning og kompetanse:

Utdanne det vi har behov for, der de trengs

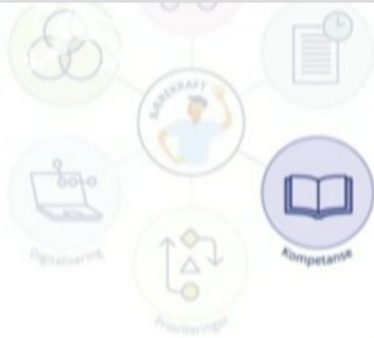

Kart over videregående skoler som tilbyr helse- og oppvekstfag

Utdanning og kompetanse:

Utdanne det vi har behov for, der de trengs

Utdanningskapasitet og praksisplasser bedre samkjørt

Utfordring: Kvalitet og kapasitet i praksisundervisning

Livslang læring, bidra til oppgavedeling

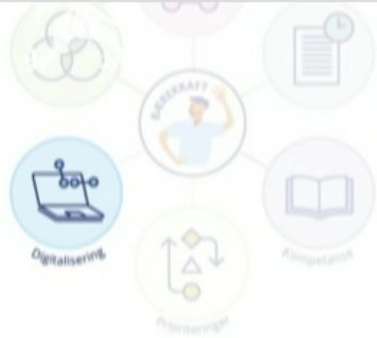
- Unngå unødvendig behandling
- Reduser lavt prioriterte oppgaver
- Reduser feilbehandling
- Utred personellbehov ved politisk utforming/tildeling av rettigheter

Prioriteringer – begrensende valg

- Politisk nivå
- Styringsnivå
- Tilsynsmyndigheter
- Ledelse på alle nivåer
- Media
- Fagmiljø
- Fagforeninger
- Utdanningsinstitusjoner
- Pasienter/brukerorganisasjoner/pårørende
- Befolkningen

Digitalisering og teknologi

Automatisere alt vi kan – særlig der den menneskelige kontakten ikke gir tilleggsverdi

Økt digital kompetanse i utdanninger og tjenesten

Forskningsprogram, 500 mill i året

Alternative tiltak som vi ikke foreslår

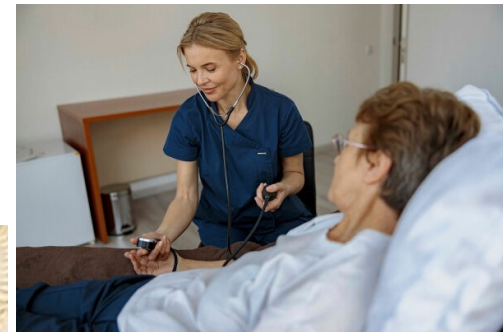
Vi anbefaler **ikke** å importere oss fra problemet

- Vi har flere helse- og omsorgsarbeidere enn andre
- Risikabelt i krise (eks pandemi) – «alle» reiser hjem?

Allment samfunnsbidrag («verneplikt»)?

- Ulike syn i kommisjonen
- Vi foreslår ikke dette nå
- Flertall: Bør utredes dersom tiltakene som foreslås ikke har tilstrekkelig effekt

Takk for oppmerksomheten!

